

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.21.728/2012/3.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kummer Ákos (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Bárándy György (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. június 28. napján kelt 33.P.22.201/2011/12. számú ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kettőszázezer) forintot és ennek a ... napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatait.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és a felek képviseletével felmerült perköltség vonatkozásában helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

Kötelezi az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 52.000 (ötvenkettőezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

A fennmaradó 228.000 (kettőszázhuszonnyolcezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a ... napján megtartott

sajtótájékoztatón valótlanul híresztelte, hogy a „... köthető paramilitáris alakulatok a ...i cigánysoron egy kettős fakeresztet állítottak fel, és azt meggyújtva, tombolva kiabáltak a cigányok felé mindazokat a szörnyű szavakat, amelyeket azt hittük, hogy a történelemből már kitakarítottunk”. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint kötelezését magánlevélben kifejezett sajnálkozásra és kérte ezen levél nyilvánosságra hozatalára történő feljogosítását. Mindemellett 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek a napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy nem tett sértő állítást a felperesre vonatkozóan a sajtótájékoztató során. Egy közérdeklődésre számot tartó témáról kapott bejelentést tett közzé, az újságírókra bízva azt, hogy derítsék ki mi történt a helyszínen. Közzsereplőként kötelezettsége volt, hogy a telefonon kapott információról beszámoljon, figyelemmel a ...i eseményekre. A felperesi megnyilvánulások is okot adtak az információ közlésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette felperes jóhírnevét azzal, hogy az általa napján megtartott sajtótájékoztatón valótlanul állította, híresztelte, hogy „az éjszaka a ... köthető paramilitáris alakulatok a cigánysoron egy kettős fakeresztet állítottak fel és azt meggyújtva tombolva kiabáltak a cigányok felé mindazokat a szörnyű szavakat, amelyeket azt hittük, hogy a történelemből már kitakarítottunk.”

Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől.

Kötelezte az alperest, hogy a jogsértés miatt magánlevélben fejezze ki a sajnálkozását a felperes felé és egyben feljogosította a felperest, hogy a levél tartalmát nyilvánosságra hozza.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és megállapította, hogy a felek a költségeiket maguk viselik.

Megállapította, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán a felmerült 120.000 forint illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában hivatkozott a perbeli esemény idején hatályban volt Alkotmány 2. § (1) bekezdésében, a 7. § (1) bekezdésében, a 8. § (1) bekezdésében, az 54. § (1) bekezdésében, az 59. § (1) bekezdésében, a 61. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, a Római Egyezmény 10. cikkének 1-2. pontjában, a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 78. § (1)-(2) bekezdésében foglalt szabályozásra, továbbá a PK 12. számú állásfoglalásban írtakra.

Megállapította, hogy az alperes a ... néven közismert ... médiahackjének az áldozata lett. Az alperes a ...tól származó információt sajtótájékoztató keretében hozta nyilvánosságra. Miután ... sem a felperes, sem a hozzá köthető erők nem égettek kettős keresztet, az alperes a tájékoztatón valótlan tény állított a

felperesre vonatkozóan. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy annak sértő jellege nincs, hogy a felpereshez köthető szervezetek részt vettek a ...i eseményeken és ez nem is tekinthető valótlan tényállításnak. A felperes maga is részt vett a demonstrációkon, kvázi egységben fellépve az ott megjelenő szervezetekkel. A per eldöntése szempontjából nem tulajdonított annak jelentőséget, hogy a felperes nem minden, a helyszínen felsorakozó szervezettel vállalt egyértelmű közösséget. A korabeli híradások alapján az átlagember nem feltétlenül tudott különbséget tenni e szervezetek tagjai és céljai között, ezért az alperes ebbéli esetleges tévedése oly mértékben nem bír jelentőséggel, hogy annak a per eldöntése szempontjából relevanciája lenne. Ugyancsak nem volt a per eldöntése szempontjából döntő jelentősége annak sem, hogy ezek pontosan milyen szervezetek voltak. Ezen szervezeteknek paramilitáris szervezetekként történő minősítése a véleménynyilvánítás kategóriájába tartozik, a véleménynyilvánításhoz fűződő jog az alperest e körben megillette. A paramilitáris jelző a ... tevékenységet folytató szervezeteknek a minősítéseként hangzott el az alperestől, ez a megjelölés a felperes jóhírnevét nem sérthette.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság megítélése szerint az a valótlan tényállítás, hogy a felpereshez köthető erők kettős keresztet égettek, a felperes személyiségi jogát sérti. A kettős kereszt égetésnek köztudomású tényként különleges szimbolikája van, a Ku Klux Klán idején került be az a köztudatba, mint a megfélemlítés, a gyűlöletkeltés szimbóluma. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy azon valótlanságnak a nagy nyilvánosság előtti híresztelése, mely szerint a felpereshez köthető erők kettős keresztet égettek ..., érinti és egyben sérti is a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. E körben nyomatékka l vette figyelembe a kialakult ...i helyzetet és annak a jelentéstartalmát, amit a keresztégetés magában hordoz. A ...i helyzet és abban a felperes által vállalt szerep nem adhat indokot arra, hogy az alperes a felperesről az ő személyét sértő valótlan tény t állítson, még akkor sem, ha a véleményét szabadon megfogalmazhatja. Az alperesi közlemény tartalmát nem minősítette olyan lényegtelen tévedésnek, amely a PK 12. számú állásfoglalás alapján a teljes szövegkörnyezethez viszonyítottan figyelmen kívül hagyható lenne.

Mindezen indokok alapján a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján került sor a jogsértés megállapítására és a b), valamint a c) pontok alapján az objektív jogkövetkezmények alkalmazására. A nem vagyoni kártérítés körében a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, a Ptk. 339. §-a, a 355. § (1) és (4) bekezdése alapján határozott, figyelemmel az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB számú határozatának indokolásában foglaltakra is. A bizonyítási kötelezettség körében a Pp. 164. § (1) bekezdésében, a 163. § (3) bekezdésében és a 206. § (3) bekezdésében foglaltakra utalt. Megítélése szerint a perbeli esetben köztudomású tényként nem lehetett kezelni azt a körülményt, hogy a jogsérelem egyben kárral is járt. Nyomatékka l értékelte azt, hogy gyakorlatilag órákon belül kiderült, hogy az

alperes egy becsapás, átverés áldozata lett. A médiahack kifejezést elemezve arra a meggyőződésre jutott, hogy az ügyből a hátrány nem a felperest, hanem elsődlegesen az alperest, másodlagosan az alperesi közlést közzé adó médiát érte. Nyilvánvalóan az alperes és a média elmulasztotta azt a körültekintést, ami tőlük elvárható lett volna, vagyis, hogy leellenőrizték azt, hogy a hírforrástól származó közlemény valóban hírértékkel bír-e, alkalmas-e valóságtartalmánál fogva arra, hogy arra alapítottan az alperes sajtótájékoztatót tartson. Értékelve az esemény utáni következményeket is, akként foglalt állást, hogy az alperest ... és a hozzá köthető személyek eszközül használták fel annak igazolására, hogy bizonyítsák azt, hogy az alperes nem azért állított valótlan-ságot, hogy a valóságot elfedje, hanem azért, mert ő maga is elhitte azt a valótlan-ságot, amit vele közöltek. ... célja annak bizonyítása volt, hogy a magát felelős politikusnak beállító alperes esetében elegendő egyetlen ellenőrizetlen telefonhívás ahhoz, hogy azzal médiaeseményt váltson ki anélkül, hogy meggyőződne arról, hogy az általa állítottak megfelelnek-e a valóságnak. Miután órákon belül kiderült az, hogy a felperesről állított tény valótlan-ság, az elsőfokú bíróság meggyőződése szerint a felperes megítélése a köztudatban az alperesi megnyilvánulás következtében nem változott, figyelemmel arra is, hogy a valóságban ... a felpereshez köthetően zajlottak a közismert események. Az alperes magatartása következtében a felperesre vonatkozó negatív megítélés nem alakult ki, a történtek az alperes és a média megítélésén változtattak kedvezőtlenül.

Mindezek alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy nincsen olyan akár köztudomású, akár bizonyított kár a felperes oldalán, amely a nem vagyoni kártérítés megfizetésére alapot adhatna. A tanúként meghallgatott ... tanúvallomásaival kapcsolatosan kifejtette, hogy miután nevezett ... jelenlegi ... polgármestere, tőle teljesen elfogulatlan tanúvallomás egyrészt nem várható, másrészt a tanú által előadottak ellentétben állnak azzal a ténnyel, hogy röviddel a sajtótájékoztató után ... nyilvánosságra hozta azt, hogy az alperes valótlan-ságokról tartott sajtótájékoztatót. Így teljesen szükségtelen volt további tájékoztatás az ügygel kapcsolatosan, mindez az interneten is nyomon követhető. ... az álhír valótlan-ságát médianyilvánosság előtt tárta fel, ezért az elsőfokú bíróság az ügygel kapcsolatosan minden egyéb további tájékoztatást szükségtelennek ítélte.

A perköltségviselés kérdésében a Pp. 81. §-a alapján határozott. A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján megállapította, hogy a felek illetékmentességére figyelemmel a kereseti illetéket az állam, egyéb költségeiket pedig a peres felek maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával az alperes marasztalását kérte 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai megfizetésében.

Hivatkozott arra, hogy az alperes a közélet egyik legismertebb, leggyakrabban megnyilvánuló szereplője, akinek tudnia kell azt, hogy a megnyilatkozásai széles körhöz jutnak el, azokat komoly médiafigyelem kíséri. Amikor politikusként nyilatkozatot tesz, azt nyilvánvalóan azzal a szándékkal teszi, hogy saját pártját erősítse, politikai ellenfeleit gyengítse. Az a személy, aki akár szándékosan, akár a tőle elvárható gondosság elmulasztásával terjeszt valótlanosságot a politikai ellenfeléről, azzal jelentős médiaeseményt kiváltva, nem lehet áldozat. Áldozat csak az lehet, akiről a valótlanosságot nagy nyilvánosság előtt állították és az ezzel járó immateriális hátrány nem szűnik meg azzal, hogyha a valótlan hírről rövid időn belül kiderül annak hamis volta. A perbeli esetben az alperes ...általi megtévesztése napokon keresztül tartott, nem egyszeri esetről volt szó, ennek ellenére az alperes nem járt utána a történéseknek.

Véleménye szerint az, hogy az alperes által a felperesi pártszervezetről mondottak bekerültek a köztudatba, nyilvánvaló tény. Köztudomású tényként értékelhető az is, hogy a kereset tárgyává tett tényállítások következtében az érintett csoport megítélése hátrányosan változik a közvélemény előtt, a képtelen vádakkal szemben védekezniük, magyarázkodniuk kellett. A nem vagyoni hátrányok bekövetkezte nem csak a Pp. 163. § (3) bekezdése, hanem a keresetlevélhez mellékelt írások, valamint ... tanúvallomásaival is bizonyítást nyert.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezésének a hatályban tartását és a felperesi fellebbezés elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a jogvitában azt kell értékelni, miszerint a sajtóközleménnyel egyidejűleg felszólította a kormányt, hogy tegyen rendet, vagyis nem csak a politikai ellenfelekkel, hanem a közérdekkel foglalkozott. Utalt arra, hogy ... egy rémhír leadásával tett kísérletet annak vizsgálatára, hogy ennek milyen következménye lesz, mindezt személyét használta fel. Ebből állt elő egy olyan helyzet, amelyből a felperes álláspontja szerint őt kár érte. Abban az esetben, ha valaki rémhír terjesztésével kárigényt terjeszt elő, annak megtérítésére alappal igényt nem érvényesíthet.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem keretei között bírálhatta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében, a jogsértés megállapításával kapcsolatos elsőfokú bírósági ítéleti rendelkezéseket és az objektív jogkövetkezmények alkalmazását vizsgálta – fellebbezés hiányában – nem kellett.

A Fővárosi Ítéltábla a megállapított személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben igényelt, a Ptk. 84.§. (1) bekezdésének e) pontjára alapított szubjektív jogkövetkezmény alkalmazhatóságának vonatkozásában a következőket emeli ki.

Egyértelmű megállapítást nyert az, hogy a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogsértést az alperes megvalósította. Annak értékelésére, hogy a jogsértés milyen körülmények között történt, csak a felróhatóság vizsgálata körében van lehetőség. Kétségtelen az, hogy az alperest felelősség terheli a tekintetben, hogy a közérdeklődésre számot tartó sajtótájékoztatón megőrzően megvizsgálja, leellenőrizze az általa közölni kívánt hír valóságát. Nem hagyható figyelmen kívül a felróhatóság vizsgálata körében az sem, hogy a perbeli esetben nemzetközi szintű sajtótájékoztatón megtartására került sor a részéről. Köztudomású tényként is elfogadható, de mindemellett a felperes bizonyította is az elsőfokú eljárás során azt, hogy a sajtótájékoztatón elhangzottak következtében magyarázkodásra kényszerült.

A közéletben közismert az, hogy a felperesi párt tevékenysége, nézete időnként a radikális megnyilvánulásoktól sem mentes. Azonban ennek ismeretében sem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a perbeli sajtótájékoztatón az alperes azt állította a felperesi mozgalomról, hogy kettős fakesztet állítottak és azt elégették. Köztudomású tényként fogadható el az is, hogy ilyen jellegű magatartás a felperes tevékenységét nem jellemzi.

Az pedig nem vitatható, hogy ezen tényállítások következtében a felperes szokásostól eltérő, erőteljesebb magyarázkodásra kényszerült.

Nem osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által levont azon következtetést, hogy az alperes a perbeli történések áldozata lenne. Ebben a kérdéskörben az elsőfokú bíróság indokolatlanul foglalt állást és a jogvita elbírálása körében nem értékelhette volna az alperes vonatkozásában a leírt körülményeket.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltak okán a másodfokú bíróság arra utal, hogy semmilyen peradat nem merült fel arra vonatkozóan, valamint a másodfokú bíróságnak sincs tudomása olyan köztudomásúnak tekinthető tényekről, miszerint a felperes ...tal összejátszott volna. Éppen ellenkezőleg, a Fővárosi Ítéltábla arról rendelkezik hivatalos információval, hogy ...perben áll a felperessel, illetve a felperesi szervezethez tartozó személyekkel. Így nem nyert bizonyítást, azaz nem állapítható meg azon alperesi hivatkozás valóságtartalma, miszerint egy felpereshez köthető személy híresztelése következtében érvényesített volna a felperes kárigényt.

A felperes a perben bizonyította, hogy az események következtében milyen hátrány érte. Vítán felül áll az, hogy nemzetközi megkeresések következtében is magyarázkodnia kellett. A felperest ért nem vagyoni hátrány a másodfokú bíróság megítélése szerint kétséget kizáróan megállapítható volt, mint ahogy igazolható volt az alperesi jogsértő magatartás és a bekövetkezett nem vagyoni hátrány

közötti ok-okozati összefüggés fennállása is. Miután az alperest, mint közismert politikust felelősség terheli a tekintetben, hogy milyen tartalmú mondanivalóval áll ki a nyilvánosság elé, az alperes oldalán a felróhatóság is fennáll.

Ezen indokokra tekintettel, a kártérítési felelősség általános, Ptk. 339. §-ban foglalt szabályaira és a 34/1992.(VI.1.) AB határozatban írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes nem vagyoni kár megtérítésére irányuló kereseti kérelme részben alapos. Annak mértékét a megítélt kártérítések körében kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel határozta meg, mérlegelés alapján. Az összecszerűség meghatározásánál a Fővárosi Ítéltábla nem hagyhatta figyelmen kívül azt a tényt, hogy a felperest képviselő személyek közismerten, időszakonként megfogalmaznak olyan véleményeket is, amelynek következtében a kereset tárgyává tett közleménnyel okozati összefüggésben keletkezett hátrány kompenzálására, magasabb összegű nem vagyoni kártérítés nem indokolt.

Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság megítélése szerint a 200.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés áll arányban azzal a hátránnyal, amely a kettős fakeszt állítására és annak meggyújtására vonatkozó, jóhírnevet sértő, valótlan tényállítás következtében őt magyarázkodásra kényszerítette.

A perköltségviselés tárgyában a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. Az elsőfokú eljárás előlegezett illetéke 120.000 forint, a másodfokú eljárás előlegezett illetéke 160.000 forint volt. Az elsőfokú eljárás során a felperes a jogalap vonatkozásában pernyertes lett, így az alperes 36.000 forint elsőfokú eljárási illeték, míg miután a felperes a másodfokú eljárásban csak 10 % mértékben lett pernyertes, ennek megfelelő 16.000 forint másodfokú eljárási illeték megfizetésére köteles, összesen 52.000 forint összegben. A fennmaradó 228.000 forint együttes kereseti és fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a felperes illetékmentességére tekintettel nem kötelezhető, az a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

A másodfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján határozott.

Budapest, 2013. április 18.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
Tamás s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán
bíró

A kiadmány hitel  l:
tisztviselő